

ת"פ 50275/11/20 - מדינת ישראל נגד עלי אטרש

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 50275-11-20 מדינת ישראל נ' אטרש

בפני בעניין:	כבוד השופטת בכירה שרון לארי-בבלי המאשימה	מדינת ישראל ע"פרקליטות מחוז ירושלים
נגד הנאשם	עלי אטרש ע"י ב"כ עוה"ד אוסמה חלבי	

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בכתב אישום בביצוע עבירת ריבוי נישואין, עבירה לפי סעיף 176 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **החוק**).
2. מעובדות כתב האישום עולה שעובר לתאריך 20.11.1999 נישא הנאשם לראשונה לסמירה אלאטרש (להלן: **סמירה**). ביום 14.9.2018, עת היה הנאשם נשוי לסמירה ולהם שני ילדים, הוא נישא בשנית לאנגוד אטרש (להלן: **אנגוד**). ביום 23.9.2018 אישר בית הדין השרעי את נישואי הנאשם לאנגוד. הנאשם ניהל חיים משותפים עם שתי נשותיו.

תסקיר שירות מבחן

3. מתסקיר שירות המבחן מיום 13.7.2022 עולה שהנאשם בן 47, נשוי ואב לארבעה ילדים משתי מערכות יחסים. הנאשם מתגורר סמוך לבאר שבע (בפזורה הבדואית). הוא לא שולב במסגרת החינוך, ועל כן אינו יודע קרוא וכתוב. הנאשם שירת שירות צבאי מלא בגדוד הבדואים והוא עובד באופן לא מוצהר בתחום הבנייה בעסק של גיסו.
4. הנאשם מסר שנישא לאשתו הראשונה בהיותו בן 25. בתחילת הנישואים הקשר עלה יפה, ובהמשך התגלעו פערים תרבותיים ומערכת היחסים אופיינה בקונפליקטים מתמשכים. מנישואים אלה נולדו שתי בנות (18,20). לפני מספר שנים, כשבני הזוג נפרדו, אשתו עברה להתגורר ברמלה עם בנותיהם. בספטמבר 2018 נישא לאשתו השנייה ותיאר את מערכת היחסים כקרובה ומיטיבה. מנישואין אלה נולדו 2 בנים.

5. בהתייחסו לעבירה מושא כתב האישום מסר שלא ידע על החוק האוסר ריבוי נישואין ושעל פי ההלכה האסלאמית וכנהוג בחברה הבדואית ניתן לשאת עד 4 נשים.

6. הנאשם מסר לשירות המבחן ששיתף את אשתו הראשונה בדבר רצונו לשאת אישה נוספת, ולתפיסתו נישואין לאישה נוספת נתן מענה לצרכיו מבלי לפגוע באשתו הראשונה. הנאשם תיאר קשר קרוב בין שתי הנשים. לגישתו, הליך הגירושין היה מעשה פוגעני יותר מנישואין לאישה נוספת.

7. השירות התרשם שהנאשם מקבל עליו אחריות, מכיר בתוצאות המעשה ובבעייתיות שבאה לידי ביטוי בביצוע העבירה ומסר שהוא שומר חוק ואינו מתכוון לשאת נשים נוספות. שירות המבחן התרשם שהעבירה בוצעה על רקע נורמות תרבותיות ומודעות נמוכה למעשיו. לפיכך, הומלץ על ענישה קונקרטיה ומותנית שתבסס הרתעה.

8. בתסקיר משלים מיום 17.8.2022 המליץ השירות על צו של"צ בהיקף של 200 שעות.

חוות דעה ממונה על עבודות השירות

9. מחוות הדעת הממונה על עבודות השירות נמצא שהנאשם כשיר לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.

טיעוני הצדדים לעונש

10. ב"כ המאשימה עמד על הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה ונסיבות ביצועה. הוגשה פסיקה באשר למדיניות הענישה הנוהגת וב"כ המאשימה עתר לקבוע את מתחם הענישה בין 5 ועד 15 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. באשר לעונשו של הנאשם, זקף ב"כ המאשימה לזכותו את העובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי, הודה ונטל אחריות למעשיו. לחומרא, התייחס ב"כ המאשימה לצורך בהרתעת היחיד והרבים. ב"כ המאשימה התייחס לתסקיר שירות המבחן שנעדרה ממנו התייחסות האישה הראשונה. עוד הוסיף שהנאשם לא שיתף פעולה עם שירות המבחן באופן מלא. לפיכך, עתרה המאשימה לגזור את עונשו של הנאשם בחלק התחתון של המתחם, קרי, 8 חודשי מאסר בפועל בתוספת קנס משמעותי.

11. ב"כ הנאשם טען באשר לחלופי הזמן מעת ביצוע העבירה, שבוצעה בשנת 2018. באשר לנסיבות האישיות הפנה לכך שמדובר בנאשם נעדר עבר פלילי ששירת שלוש שנים בצבא. עוד הפנה לתסקיר שירות המבחן ולכך שהנאשם שיתף פעולה עם השירות.

דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

12. בקביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

13. הערכים החברתיים שנפגעו ממעשיו של הנאשם הם, כפי שציינה המאשימה, שמירת כבוד האדם ומניעת פגיעה במעמד האיש. כמו כן, שמירה על מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית המקדמת שוויון בין המינים. תופעת ריבוי נישואין היא תוצאה של יחס מחפץ לאישה במערכת המשפחתית.

14. תופעת הפולגמיה פוגעת קשות במוסד הנישואין ובתא המשפחתי. מעבר לפגיעה זו, תופעת הפולגמיה פוגעת במעמד האיש. האיסור שבבסיס העבירה נועד להגן על זכויות הנשים והילדים הנולדים לתוך מערכת יחסים זו וגדלים בין היתר בתנאי הזנחה, עוני וניצול.

15. עבירת ריבוי נישואין לפי סעיף 176 לחוק קובעת שהעובר עבירה זו צפוי למאסר של עד 5 שנות מאסר. עם החלתה של הנחיית היועץ המשפטי לממשלה (מס' 4.1112) ובשילוב עם הדו"ח המסכם של הצוות הבין משרדי להתמודדות עם השלכותיה השליליות של תופעת הפולגמיה, יולי 2018 (להלן - הדו"ח) חל מפנה בתחום הפלילי ובתחומים אזרחיים. בין היתר הוחלט שלא להכיל את הפגיעה הקשה בנשים, בעיקר בנגב ובמגזר הבדואי [ראו, עפ"ג (מחוזי ב"ש) 26408-04-19 מדינת ישראל נ' אימן אבו סקיק (19.09.2019) והניתוח המעמיק בנושא]. בפס"ד אבו סקיק נקבע מתחם ענישה שאושר בבית המשפט העליון והנע בין 7 ל- 18 חודשי מאסר.

16. הגישה הרווחת בפסיקה היא שהעובדה שעבירה זו נפוצה במגזרים מסוימים אינה מצדיקה התייחסות שונה בין נאשמים שביצעו אותה. זאת גם בהינתן השוני במוצא, בדת ובמנהגים. המסר חייב להיות אחיד ושוויוני ולפיו כל המבצע עבירה זו צפוי להרשעה ולענישה שתכלול לרוב מאסר בפועל.

כך נקבע בפסיקה בשנות השמונים בפרשת לוי:

"...מוסד הנישואין המונוגמיים הוא מיסודות המשטר החברתי שלנו, ובתור שכזה הוא מוגן גם בסנקציות של החוק הפלילי, כולל מאסר עד חמש שנים. ואשר לערך המרתייע של עונשי מאסר, כפי שהוטלו ואושרו בעבר, הרי לא רק בנאשם העומד לדין המדובר, אלא בעיקר בצורך להרתיע אחרים, שלא יעשו כמוהו, פן תיווצר אנדרלמוסיה בכל הנוגע למוסד הנישואין במדינה" [ראו, ע"פ 392/80 מדינת ישראל נ' לוי פ"ד לה(2) 698, עמ' 701 (25.2.81)].

17. על רקע השלכותיה המשמעותיות של תופעה חברתית זו, נקבע לא אחת שיש לנקוט כלפי עבירת ריבוי הנישואין מדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה הכוללת עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, וכי אין להסתפק בריצוי העונש בעבודות שירות (ראו למשל: ע"פ 4085/91 שיבלי נ' מדינת ישראל (17.10.1991); רע"פ 6413/19 אבו טקיק נ' מדינת ישראל, פס' 12 (23.10.19)). בפרשת אבו סבילה [ראו, ע"פ (מחוזי ב"ש) 11731-04-22 מ"י נ' אבו סבילה [22.6.2022] שניתן לאחרונה נקבע שיש צורך בהרתעה אפקטיבית מפני ביצוע עבירת ריבוי הנישואין,

בפרט כאשר מדובר בנישואי ביגמיה חדשים. בית המשפט המחוזי קבע:

"האיסור הפלילי נחוץ בעיקר למניעת ריבוי נישואין בעדות ובחברות בהן הדבר מקובל כלגיטימי, שבהן גם מעמד האישה נמוך וקיים חוסר שוויון בולט בין המינים. ומטרתו לשנות את המצב החברתי, להגן על הנשים ולהשוות את זכויותיהן לזכויות הגבר. בשנים הראשונות של המדינה, היו בישראל קהילות שבאו מארצות מוסלמיות בהן גם היהודים נהגו לשאת יותר מאשה אחת, שבמסגרתן היו נישואין פוליגמיים. אולם תופעה זו הלכה ונעלמה ולא עברה לדור השני וכיום היא איננה קיימת. לעומת זאת, בחברה המוסלמית, הפוליגמיה עדיין נתפסת כדבר לגיטימי, היא קיימת בהיקף משמעותי, ונוכחת בכל הגילאים והמעמדות, ולא נראה שהיא תדעך מאליה בתהליך חברתי פנימי. במצב דברים זה, האיסור הפורמאלי נחוץ ודרושה אכיפה רחבה וענישה מרתיעה. והטענה שריבוי נישואין הינו מעשה מקובל בחברה של הנאשם

כפי שהמערער טוען - לא רק שאינה מצדיקה הקלה בעונש, אלא שדווקא היא מצדיקה אכיפה וענישה משמעותית מרתיעה.

העונש החמור הקבוע לצד עבירת ריבוי נישואין, 5 שנות מאסר, מדבר בעד עצמו ומלמד על הפסול שהחברה בישראל מייחסת לעבירה".

18. בחינת מדיניות הענישה מעלה קשת רחבה של מתחמי ענישה [ראו, בשינויים המחויבים: רע"פ 6413/19 אמין אבו טקיק נ' מדינת ישראל (23.10.2019) - אליו הפנתה המאשימה; רע"פ 664/11 מועד מועד נ' מדינת ישראל (24.01.2011) - אליו הפנתה המאשימה; רע"פ 10833/05 חליל דבס נ' מדינת ישראל (23.11.2006) - אליו הפנתה המאשימה; עפ"ג (מחוזי ב"ש) 11731-04-22 עיד אבו סבילה נ' מדינת ישראל (22.06.2022); עפ"ג (מחוזי ב"ש) 15166-01-21 פלוני נ' מדינת ישראל (28.4.2021); עפ"ג (מחוזי ב"ש) 10875-04-20 מדינת ישראל נ' אלעתמין (3.11.2020); עפ"ג (מחוזי ב"ש) 26408-04-19 מדינת ישראל נ' אימן אבו סקיק (19.09.2019); ת"פ (באר שבע) 62866-03-18 מדינת ישראל נ' מוסא עזאזמה (5.12.2022) - אליו הפנתה המאשימה; ת"פ (שלום ים) 59465-08-20 מדינת ישראל נ' ריאד עוודאללה (28.11.2022) - אליו הפנתה המאשימה; ת"פ (שלום ב"ש) 52136-01-19 מדינת ישראל נ' עלא אלעוקבי (24.01.2021); ת"פ (שלום ב"ש) 32363-02-18 מדינת ישראל נ' סלימאן בן סאלם אבו נירה (16.09.2020) - אליו הפנתה המאשימה;

לצד מתחמי ענישה אלה, ניתן למצוא פסיקה שבה הושתה על הנאשמים ענישה מקילה כגון מאסר שירוצה בדרך בעבודות שירות (ראו, למשל, ת"פ (שלום ירושלים) 17055-05-20 מדינת ישראל נ' חאלד סוב לבן (6.2.2022) וההפניות לפסיקה נוספת בפס' 12); ת"פ (שלום ירושלים) 10238-12-18 מדינת ישראל נ' חגאזי (9.9.2019).

19. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה ברף הבינוני-נמוך. אין מחלוקת

שלמעשי הנאשם קדם תכנון מוקדם עת הציע נישואין ובסופו של דבר נישא לאשתו השנייה. למעשי הנאשם פוטנציאל נזק כלפי אשתו הראשונה וילדיו [ראו לעניין זה- הדו"ח]. באשר לחלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה- הגם שטען שלא ידע שהוא עובר על החוק, ואף שיתף את אשתו הראשונה ברצונו לשאת אישה נוספת- הנאשם נושא באחריות בלעדית למעשה, ואין נפקא מינה לעמדות נשותיו או הסכמתה של האישה הראשונה לנישואיו השניים. על הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה ניתן ללמוד מתסקיר שירות המבחן.

בשים לב למכלול השיקולים, למידת פגיעתו של הנאשם בערכים המוגנים, למדיניות הענישה הנוהגת ולנסיבות ביצוע העבירות, נקבע מתחם ענישה שהוא גבוה מזה אליו עתרה המאשימה. כיוון שהמאשימה טענה למתחם הנע בין 5 חודשי מאסר ועד ל-15 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים, וכיוון שאין בית המשפט משים עצמו קטגור יותר מהתובע, אאמץ מתחם זה. לפיכך, אני קובעת שמתחם העונש ההולם צריך לנוע בין **5 ועד 15 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

העונש המתאים

20. הנאשם הינו אב לארבעה, מתוכם שני קטינים, כך ששליחתו למאסר ארוך תפגע במשפחתו הסמוכה על שולחנו. אעיר שלולא מדיניות הענישה (הגם שהיא מהווה שיקול אחד בענישה) הייתי גוזרת על הנאשם עונש של מאסר בפועל שירוצה בדרך של עבודות שירות.

21. זקפתי לזכותו של הנאשם את הודאתו ואת נטילת אחריות והחיסכון בזמן השיפוטי, את היותו נעדר עבר פלילי, את התרשמות שירות המבחן שהעבירה בוצעה על רקע נורמות תרבותיות ומודעות נמוכה לבעייתיות ואת המלצתם לענישה מותנית שתבסס הרתעה.

22. מצאתי שיש לבכר את שיקולי האינטרס הציבורי וליתן משקל הולם לשיקולי הרתעת הציבור על מנת להילחם ולמגר את תופעת ריבוי הנישואין. עם זאת, מצאתי לנכון לאמץ את המסקנות שעלו מתסקיר שירות המבחן ולקבוע את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם.

נוכח האמור לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 5 חודשי מאסר בפועל.

הנאשם יתייצב לריצוי המאסר בבית המעצר ניצן ביום 16.4.2023 בשעה 08:00 עם תעודה מזהה והעתק מגזר הדין.

ב. מאסר למשך 8 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי שלא יעבור הנאשם על העבירה בבה הורשע. התנאי יחל מיום שחרורו מן הכלא.

ג. קנס כספי בסך 1,500 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו שישולם החל מיום 31.8.2023 בשני תשלומים

שווים ורצופים. אם לא ישולם תשלום במועדו תעמוד יתרת הקנס לפירעון מידי ותישא הפרשי הצמדה וריבית מיום התשלום המיועד ועד ליום התשלום המלא בפועל.

ככל שקיים פקדון בתיק - ישמש לסילוק הקנס. ככל שתיוותר יתרה - תושב לנאשם.

מזכירות תשלח גזר הדין לשב"ס.

זכות ערעור לבית משפט מחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ח' אדר תשפ"ג, 01 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.